

Madeleine Albright
Helvede og andre destinationer
424 sider
Gads Forlag

USAs tidligere udenrigsminister tager ikke altid sig selv højtideligt, og der ikke bange for at bringe sig selv i spil med en smule sarkasme.

I begyndelsen af bogen er vi vidne til, hvordan Madeleine Albright længe efter sin udtrædelse af den amerikanske regering træt efter en lang rejse i en lufthavn bliver stoppet af toldere, der vil rode i hendes bagage. Da de efter hendes mening har rodet lidt for længe spørger hun, om de ved, hvem hun er.

Nej, men vi har nogle læger, der kan hjælpe Dem med at finde ud af det.

Så var der vist ikke så meget mere at gøre lige dér.

Hun har gennem tiden bragt sig selv meget i spil. Humor omkring sin person, kan man fristes til at sige, er da også givetvis en god egenskab at have, når man kun er halvanden meter høj.

Vi må sige, at som kontrast til det finde ordspil og ovenstående selverkendelse er Madeleine Albright bestemt ikke bange for at tage bladet fra munden i sin erindringsbog. Hverken om Bush-dynastiet eller om Trump.

Hun bliver tilsyneladende noget både tilsyneladende fortørnet og også overrasket over, at George Bush's daværende udenrigsminister, Condoleezza Rice i sine erindringer skrev, at, "*vi havde noget reparationsarbejde at gøre i forhold til vores allierede, og at vi ville få brug for igen at gøre diplomatiet til vores vigtigste udenrigspolitiske redskab. Det ville også betyde, at man skulle genbekræfte udenrigsministerens rolle som den vigtigste aktør i udviklingen og*

udførelsen af udenrigspolitikken"

Det mener Madeleine Albright var nye toner efter, at Det Hvide Hus i fire år havde undergravet og omgået Udenrigsministeriet og underforstået kørt enegang i internationale dispositioner.

Den tidligere amerikanske udenrigsminister gør i bogen meget ud af at fortælle, at hun ikke et øjeblik har tænkt sig at hvile på laurbærrene, og det var lige fra dag 1, hvor hun i en alder af 63 blev pensioneret fra sin internationale toppost. At fremtiden altid ligger foran en med nye muligheder, og på den måde lægger hun for med en holdning om, at man skal arbejde, til man ikke længere finder det meningsfyldt.

Og man må sige, at hun har haft gang i den, også langt oppe i alderen og har som 80-årig både undervist på Georgetown, overrakt priser, været vært for middage med udenrigseksperter, holdt taler på konferencer og meget andet.

På en vis måde bliver man lidt stakåndet og tænker, om hun da ikke har lyst til at falde til ro, men som hun skriver direkte, er det ikke hende at falde til ro ved at passe børn og være til familie.

Man kan godt forstå Madeleine på det punkt, at når hun har været aktiv i storpolitik en ganske væsentlig del af sit liv, så er det svært at slippe tøjlerne til musikken. Omvendt får vi også det indtryk, at Madeleine nærmest higer efter at få fyldt noget i kalenderen for at presse det sidste ud af livet.

På den måde signalerer bogen en ganske fin balance mellem at være aktiv og så overveje, at man vist også gerne må have lov at stå stille lidt og så nyde de små ting.

Naturligvis får vi en ordentlig svada politik med meninger ud fra et demokratisk synspunkt, hvor hun naturligt nok gør kraftigt op med Bush og ikke mindst Trump, som hun slår i hartkorn (i et af bogens kapitler kaldet **Advarsel**) med moderne autokrater som Vladimir Putin, Erdogan, Duterte, Maduro, Kim Jong Un.

Hun argumenter og filosoferer over spørgsmålet om, hvorvidt Donald Trump er fascist. Det gik op for hende, at lige så ofte, hun fik spørgsmålet, lige så ofte fandt hun ud af, at det var en fælde. For hun kunne ikke med god samvittighed forsvare Trump, og samtidig ville det være latterligt at

placere ham i samme kategori som Hitler og Stalin. Og så er det, hun konkluderer:

Jeg kalder ham ikke facist. Det, jeg siger, er, at han er den præsident i nyere amerikansk historie, som har de mest antidemokratiske tilbøjeligheder.

Og så kommer hun ellers med en bredside, der vil noget, og den ægthed og ærlighed fra en bedaget kvinde med en glørværdig karriere i amerikansk storpolitik, det er hele bogen værd.

Det, som adskiller denne præsident fra hans forgængere, er en gradsforskel. Ingen anden præsident har så konsekvent kombineret ubehøvlet opførsel med manglende evne til at tåle kritik, en fuldkommen mangel på respekt for det ansvar, som er forbundet med hans embede, og en tilbøjelighed til at fantasere, som er værdig til både Guinness Rekordbog og Repley's Believe it or Not-museum.

Tak for kaffe siger vi bare. Ægtheden er der ikke noget at tage fejl af her. Og sådan forsætter Madeleine Albright med sine kraftige synspunkter og analyser. Alene disse er hele bogen værd.